

CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/RB;QP2	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH W PRACOWNI BIOLOGII MOLEKULARNEJ		Wydanie nr: 11 z dnia: 2026.04.07
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ			Strona 1 z 12
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ			

I. Cel procedury

Celem wprowadzenia procedury jest ujednoczenie zasad pobierania materiału laboratoryjnego do badań wykonywanych w Pracowni Biologii Molekularnej Zakładu Mikrobiologii i Immunologii Klinicznej IPCZD oraz ograniczenie do minimum lub całkowite wyeliminowanie ryzyka powstawania błędów przedlaboratoryjnych.

II. Zakres stosowania procedury

Procedura obowiązuje wszystkich pracowników Instytutu „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” (IPCZD) oraz pracowników placówek ochrony zdrowia zlecających i pobierających materiał do badań wykonywanych w Pracowni Biologii Molekularnej Zakładu Mikrobiologii i Immunologii Klinicznej IPCZD.

III. Opis postępowania

1. Materiał biologiczny do badań wykonywanych w Pracowni Biologii Molekularnej należy pobierać wyłącznie na podstawie prawidłowo wypełnionego zlecenia (załączniki do procedury PX_ZMK;QP1).
2. Sposób przygotowania pacjenta: nie wymaga się szczególnego przygotowania pacjenta przed pobraniem materiału biologicznego do badań serologicznych i molekularnych wykonywanych w Pracowni Biologii Molekularnej.

Zaleca się zachowanie standardowych warunków pobierania krwi: krew pobiera się rano, po wypoczynku nocnym, na czczo, przy zachowaniu dotychczasowej diety, przed leczeniem lub po ewentualnym odstawieniu leków mogących wpływać na poziom mierzonego składnika, o ile nie zaburza to procesu leczenia.

Zaleca się zachowanie standardowych warunków pobierania moczu: z pierwszej porannej mikcji, po dokładnym umyciu okolicy ujścia cewki moczowej ciepłą wodą, bez środków myjących i osuszeniu jednorazowym ręcznikiem.

3. Każdy rodzaj materiału biologicznego, pobieranego do badań Pracowni Biologii Molekularnej należy traktować jako potencjalnie zakaźny. Sposób pobrania materiału do badań laboratoryjnych nie może zmieniać jego właściwości. Zaleca się następującą kolejność pobierania próbek krwi do poszczególnych probówek:
 - Krew na posiew - pełna krew
 - Probówki na cytrynian - pełna krew

CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/RB;QP2		
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH W PRACOWNI BIOLOGII MOLEKULARNEJ		Wydanie nr: 11 z dnia: 2026.04.07	
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ			Strona 2 z 12	Liczba załączników 0
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ				

- Probówki plastikowe bez dodatków (ewentualnie probówki szklane) - na skrzep
- Probówki z żelem separującym lub aktywatorem krzepnięcia - na skrzep
- Probówki na heparynę - pełna krew
- Probówki na EDTA - pełna krew
- Probówki z inhibitorem glikolizy (np. NaF) – glukoza/mleczan
- Inne probówki

Wymagania dotyczące rodzaju i ilości materiału do poszczególnych badań molekularnych i serologicznych oraz pojemników stosowanych do pobrania materiału, przedstawiono w **Tabeli 1**

A i B.

Sposób pobrania dla poszczególnych rodzajów materiału:

A. Surowica - krew pobrana „na skrzep”

B. Osocze - krew obwodowa pobrana na EDTA

Płyn mózgowo-rdzeniowy (PMR)

Mocz

Biopsjaty tkankowe (nieutrwalony materiał biopsyjny)

Materiał z dolnych dróg oddechowych: płwocina, popłuczyny oskrzelowo-pęcherzykowe (BAL), aspirat z tchawicy

Wymaz z noso-gardła

Kał biegunkowy (typ 6-7 w skali Bristol)

Wymaz ze zmian skórnych

Płyn z jamy ciała (z opłucnej, z osierdzia, z otrzewnej)

DBS - bibuła przesiewowa

C. Krew z dodatniego posiewu

Ad. A. surowica- krew pobrana „na skrzep”

Instrukcja pobrania: Do pobierania krwi żyłnej stosuje się systemy pojemników zamkniętych jednorazowego użytku, pozwalających na uzyskanie surowicy krwi (niezawierające antykoagulantów). Pojemność systemów zamkniętych jednorazowego użytku należy dostosować do ilości zleconych badań (min. objętość wynosi 1,2 mL). W przypadku, gdy próbka nie może być dostarczona w ciągu 24 h, do badania serologicznego należy przesłać surowicę zebraną po odwirowaniu krwi pełnej pobranej na „skrzep” w szczelnie zamkniętej, opisanej probówce. Odwirowanie surowicy powinno nastąpić w czasie podanym przez producenta probówek (czas wykrzepiania minimum 30 min) w przeciągu maksymalnie 24h od pobrania krwi. Dopuszcza się przesłanie surowicy w probówce służącej do pobrania krwi, jeśli zawiera ona żel separacyjny, uniemożliwiający kontakt surowicy z powstałym skrzepem.

CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/RB;QP2	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH W PRACOWNI BIOLOGII MOLEKULARNEJ		Wydanie nr: 11 z dnia: 2026.04.07
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ			Strona 3 z 12
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ			

Ad. B. osocze- krew żylna pobrana na EDTA

Instrukcja pobrania: Krew obwodową należy pobrać stosując system zamknięty jednorazowego użytku, zawierająca EDTA, jako antykoagulant. Dokładnie wymieszać obracając "górną/dół" – natychmiast po pobraniu krwi. Pojemność systemów zamkniętych jednorazowego użytku należy dostosować do ilości zleconych badań (min. objętość wynosi 2,7 mL). W przypadku, gdy próbka nie może być dostarczona w ciągu 24 h, odwirować próbkę do pobierania krwi zgodnie z instrukcjami producenta w celu uzyskania osocza. Przesłać osocze w szczelnie zamkniętej, opisanej próbce.

Ad. C. Płyn mózgowo-rdzeniowy (PMR)

Instrukcja pobrania: PMR pobierać podczas procedury wykonywania punkcji lędźwiowej według instrukcji obowiązującej w jednostce zlecającej badanie (PX_ZMK/RM;QP2;IP7- INSTRUKCJA POBIERANIA PŁYNU MÓZGOWO-RDZENIOWEGO NA POSIEW). Zasady ogólne: PMR jest pobierany w sposób aseptyczny do sterylnej próbki na PMR w objętości min. 0,5 mL. Pobrany płyn należy niezwłocznie dostarczyć do Rejestracji Zakładu Mikrobiologii i Immunologii Klinicznej.

Uwaga: w przypadku badania *Borrelia burgdorferi* sensu lato IgG/IgM w płynie mózgowo-rdzeniowym oprócz PMR jednocześnie należy pobrać krew na skrzep (w celu wyznaczenia indeksu dooportunego wytwarzania przeciwciał).

Ad. D. Mocz

Instrukcja pobrania: mocz należy pobrać po wykonaniu toalety, z środkowego strumienia (min. 2 mL) do sterylnego pojemnika na mocz. W przypadku noworodków, mocz może być pobrany do woreczka, który przykleja się na wcześniej umyte i osuszone krocze dziecka. Należy unikać dotykania wewnętrznej powierzchni woreczka i odkleić go zaraz po oddaniu moczu. Woreczek umieścić w jednorazowym, sterylnym pojemniku na mocz.

Ad. E. Biopsjaty tkankowe (nieutrwalony materiał biopsyjny)

Instrukcja pobrania: biopsję przeprowadzić według standardów obowiązujących w jednostce zlecającej badanie. Zasady ogólne: pobraną próbkę (min. 2 x 2 mm) należy umieścić w sterylnym pojemniku. Próbkę zabezpieczyć przed wyschnięciem poprzez dodanie roztworu soli fizjologicznej (0,9% NaCl) lub PBS. Pobrany materiał należy niezwłocznie, w schłodzeniu dostarczyć do Rejestracji Zakładu Mikrobiologii i Immunologii Klinicznej.

Ad. F. Materiał z dolnych dróg oddechowych: plwocina, popłuczyny oskrzelowo-pęcherzykowe (BAL), aspirat z tchawicy.

Instrukcja pobrania: U dzieci plwocinę można pobierać wyłącznie u zdolnych do samodzielnego odkrztuszania pod nadzorem osoby dorosłej. Plwocinę pobierać rano, na czczo, po umyciu zębów i dziąseł. Dokładnie przepłukać jamę ustną i gardło jałową lub przegotowaną wodą. Plwocinę odkrztuszać

CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/RB;QP2	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH W PRACOWNI BIOLOGII MOLEKULARNEJ	Wydanie nr: 11 z dnia: 2026.04.07	
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ		Strona 4 z 12	Liczba załączników 0
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ			

bezpośrednio do jałowego pojemnika. W przypadku trudności z odkrztuszaniem i uzyskaniem odpowiedniej ilości płwociny, 1-2 dni przed pobraniem zastosować środki wykrztusne, a w dniu pobrania dodatkowo nawilżanie, nebulizację mieszaniną zawierającą 3-10% roztwór soli fizjologicznej oraz fizykoterapię klatki piersiowej (oklepywanie). Należy zwrócić uwagę, aby była to odkrztuszona wydzielina z dolnych dróg oddechowych.

Instrukcja pobrania: BAL/aspirat z tchawicy należy pobrać w sposób aseptyczny do jałowego pojemnika zgodnie z procedurami obowiązującymi w jednostce zlecającej badanie.

Ad. G. Wymaz z noso-gardła

Instrukcja pobrania: badanie należy wykonać kilka godzin po spożyciu posiłku (obniżenie ryzyka zanieczyszczenia próbki), przepłukać jamę ustną przegotowaną wodą. Użyć zestawów transportowych do pobierania materiału klinicznego w kierunku zakażeń wirusowych. W skład zestawu wchodzi: jałowa wymazówka (wykonana w całości z tworzywa sztucznego tzn. patyczek plastikowy oraz wacik wykonany z dakronu/wiskozy/sztucznego jedwabiu lub poliestru) oraz zakręcana probówka z podłożem transportowym. Należy pobrać głęboki wymaz z gardła,

a następnie tą samą wymazówką głęboki wymaz z obu nozdrzy. Wymazówkę należy umieścić w probówce z podłożem transportowym dla wirusów, odłamać wystającą końcówkę i szczelnie zakręcić probówkę.

Ad. H. Kał biegunkowy (typ 6-7 w skali Bristol)

Instrukcja pobrania: PX_ZMK/RM;QP2;IP5- INSTRUKCJA POBIERANIA PRÓBKI KAŁU DO BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH. Zasady ogólne: próbkę pobiera się do specjalnego pojemnika z przyklepioną do nakrętki łopatką. Za pomocą szpatułki przytwierdzonej do wieczka pojemnika pobiera się grudkę materiału wielkości orzecha laskowego, a w przypadku kału płynnego ok. 2-3 ml płynnego materiału.

W przypadku gdy próbka nie może być dostarczona w ciągu 2 h (kontrahenci zewnętrzni), do badania panel gastroenterologiczny PCR należy zabezpieczyć próbkę kału w podłożu transportowym Cary-Blair. Wymazówkę dołączoną do zestawu należy obrócić kilkakrotnie w materiale kałowym (wrażny ślad kału). Wymazówkę należy umieścić w probówce z podłożem transportowym, odłamać wystającą końcówkę i szczelnie zakręcić probówkę.

Ad. I. wymaz ze zmian opryszczkowych

Instrukcja pobrania: Przed pobraniem odkazić powierzchnię środkiem dezynfekcyjnym lub jałową solą fizjologiczną, pozostawić do wyschnięcia. W przypadku obecności wyschniętej warstwy wydzieliny, należy ją zwilżyć i usunąć. Pobrać wymazówką treść z dna zmiany lub/i zawartość pęcherza i umieścić w probówce z podłożem transportowym dla wirusów, odłamać wystającą końcówkę i szczelnie zakręcić probówkę.

CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/RB;QP2	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH W PRACOWNI BIOLOGII MOLEKULARNEJ		Wydanie nr: 11 z dnia: 2026.04.07
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ			Strona 5z 12
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ			

Ad. J. płyn z jamy ciała (z opłucnej, z osierdzia, z otrzewnej)

Instrukcja pobrania: Płyny z jam ciała pobiera się poprzez nakłucie opłucnej, osierdzia albo otrzewnej według standardów obowiązujących w jednostce zlecającej badanie. Zasady ogólne: Płyny z jam ciała jest pobierany w sposób aseptyczny metodą aspiracji do sterylnej probówki w objętości min. 1 mL.

Ad. K. DBS- bibuła przesiewowa

Instrukcja pobrania: bibuła pobrana na badania przesiewowe w celu wczesnego wykrycia niektórych wrodzonych wad rozwojowych noworodka. Krew na badanie przesiewowe pobierana jest w szpitalu, w którym urodziło się dziecko zwykle w 3 dobie życia. Instrukcja pobierania krwi na bibułę do Badania Przesiewowego Noworodków przygotowana przez Zakład Badań Przesiewowych i Diagnostyki Metabolicznej Instytutu Matki i Dziecka znajduje się na stronie internetowej IMiD(<https://przesiew.imid.med.pl/pobieranie.html>).

Ad. L. krew z dodatniej butelki na posiew

Instrukcja pobrania: pobranie zgodnie z INSTRUKCJĄ POBIERANIA KRWI NA POSIEW (PX_ZMK/RM;QP2;IP2) lub procedurami obowiązującymi w jednostce zlecającej badanie.

Tabela 1A. Badania molekularne:

Rodzaj badania	Rodzaj i objętość pobranego materiału	Rodzaj probówki
CMV DNA w tkance, Real-time PCR	Fragmenty tkankowe, biopaty tkankowe 2x2 mm	Sterylny, szczelny pojemnik/probówka, 0,9% NaCl lub PBS w ilości niezbędnej do całkowitego zanurzenia materiału
CMV DNA w płynie mózgowo-rdzeniowym, Real-time PCR	PMR (min. 1 mL)	Sterylny, szczelny pojemnik/probówka
CMV DNA w osoczu, ilościowo, Real-time PCR	Krew żylna pobrana na EDTA (2,7 mL); Osocze 1 mL	Probówka zawierająca wersenian potasowy (EDTA-K2 lub EDTA-K3); Jałowa probówka wtórna
CMV DNA w moczu, ilościowo, Real-time PCR	Mocz 5 mL (min. 2 mL)	Sterylny, szczelny pojemnik na mocz
EBV DNA w osoczu, ilościowo, Real-time PCR	Krew żylna pobrana na EDTA (2,7 mL); Osocze 1 mL	Probówka zawierająca wersenian potasowy (EDTA-K2 lub EDTA-K3); Jałowa probówka wtórna
EBV DNA w płynie mózgowo-rdzeniowy, Real-time PCR	PMR (min. 2 mL)	Sterylny, szczelny pojemnik/probówka

Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia
Dziecka”
Al. Dzieci Polskich 20
04 – 730 Warszawa

**POBIERANIE MATERIAŁU DO
BADAŃ LABORATORYJNYCH W
PRACOWNI BIOLOGII
MOLEKULARNEJ**

Wydanie nr: **11**
z dnia: **2026.04.07**

ZAKŁAD MIKROBIOLOGII
I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ
PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ

Strona Liczba
załączników

6 z 12 **0**

Proces: **MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ**

EBV DNA w tkance, Real-time PCR	Fragmenty tkankowe, biopłaty tkankowe 2x2 mm	Sterylny, szczelny pojemnik/pro- bówka, 0,9% NaCl lub PBS w ilo- ści niezbędnej do całkowitego za- nurzenia materiału
HCV RNA w osoczu, ilościowo, Real-time PCR	Krew żylna pobrana na EDTA (2,7 mL); Osocze 1,5 mL	Probówka zawierająca wersenian potasowy (EDTA-K2 lub EDTA- K3); Sterylna probówka wtórna
HBV DNA w osoczu, ilościowo, Real-time PCR	Krew żylna pobrana na EDTA (2,7 mL); Osocze 1,5 mL	Probówka zawierająca wersenian potasowy (EDTA-K2 lub EDTA- K3); Sterylna probówka wtórna
HIV RNA w osoczu, ilościowo, Real-time PCR	Krew żylna pobrana na EDTA (2,7 mL); Osocze 1,5 mL	Probówka zawierająca wersenian potasowy (EDTA-K2 lub EDTA- K3); Sterylna probówka wtórna
BKV DNA w osoczu, ilościowo, Real-time PCR	Krew żylna pobrana na EDTA (2,7 mL); Osocze 1 mL	Probówka zawierająca wersenian potasowy (EDTA-K2 lub EDTA- K3); Sterylna probówka wtórna
BKV DNA w moczu, ilościowo, Real-time PCR	Mocz 5 mL (min. 2 mL)	Sterylny, szczelny pojemnik na mocz
<i>Toxoplasma gondii</i> DNA we krwi pełnej, Real-time PCR	Krew żylna pobrana na EDTA (1,2 mL)	Probówka zawierająca wersenian potasowy (EDTA-K2 lub EDTA- K3)
<i>Toxoplasma gondii</i> DNA w płynie mó- zgowo-rdzeniowym, Real-time PCR	PMR (min. 0,5 mL)	Sterylny, szczelny pojemnik/pro- bówka
<i>Pneumocystis jirovecii</i> DNA w BAL, Real- time PCR	BAL (min. 1 mL)	Sterylny, szczelny pojemnik/pro- bówka
<i>Pneumocystis jirovecii</i> DNA w płwocinie, Real-time PCR	Płwocina (min. 1 mL)	Sterylny, szczelny pojemnik/pro- bówka
Panel neurologiczny w płynie mózgowo-rdzeniowym, PCR	PMR (min. 0,5 mL)	Sterylny, szczelny pojemnik/pro- bówka
Panel gastroenterologiczny w kale, PCR	Kał biegunkowy (min. 2 mL)	Sterylny, szczelny pojemnik na kał; Kał na podłożu transportowym Cary-Brair
Panel oddechowy w BAL lub w aspiracie z tchawicy, PCR	BAL (min. 1 mL) lub aspirat z tchawicy (min. 1 mL)	Sterylny, szczelny pojemnik/pro- bówka

Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia
Dziecka”
Al. Dzieci Polskich 20
04 – 730 WarszawaZAKŁAD MIKROBIOLOGII
I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ
PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ**POBIERANIE MATERIAŁU DO
BADAŃ LABORATORYJNYCH W
PRACOWNI BIOLOGII
MOLEKULARNEJ**Wydanie nr: **11**
z dnia: **2026.04.07**

Strona

7 z 12Liczba
załączników**0**Proces: **MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ**

Panel oddechowy w wymazie z noso-gardła, PCR	Wymaz z noso-gardła	Probówka z wymazówką wykonaną w całości z tworzywa sztucznego z płynnym podłożem transportowym dla wirusów
Aspergillus DNA w BAL, Real-time PCR	BAL (min. 1 mL)	Sterylny, szczelny pojemnik/probówka
Aspergillus DNA w płynie mózgowo-rdzeniowym, Real-time PCR	PMR (min. 0,5 mL)	Sterylny, szczelny pojemnik/probówka
Aspergillus DNA w osoczu, Real-time PCR	Krew żylna pobrana na EDTA (2,7 mL); Osocze 1 mL	Probówka zawierająca wersenian potasowy (EDTA-K2 lub EDTA-K3); Sterylna probówka wtórna
Candida DNA w osoczu, Real-time PCR	Krew żylna pobrana na EDTA (2,7 mL); Osocze 1 mL	Probówka zawierająca wersenian potasowy (EDTA-K2 lub EDTA-K3); Sterylna probówka wtórna
Candida DNA w płynie mózgowo-rdzeniowym, Real-time PCR	PMR (min. 0,5 mL)	Sterylny, szczelny pojemnik/probówka
HHV-6A i-6B DNA w osoczu, ilościowo, Real-time PCR	Krew żylna pobrana na EDTA (2,7 mL); Osocze 1 mL	Probówka zawierająca wersenian potasowy (EDTA-K2 lub EDTA-K3); Sterylna probówka wtórna
DBS oznaczenie jakościowe CMV DNA, Real-time PCR	min. 1 krążek krwi o średnicy ok 1 cm	Bibuła przesiewowa w kopercie/torebce na materiał zakaźny
Adenowirus DNA w osoczu, ilościowo, Real-time PCR	Krew żylna pobrana na EDTA (2,7 mL); Osocze 1 mL	Probówka zawierająca wersenian potasowy (EDTA-K2 lub EDTA-K3); Sterylna probówka wtórna
Adenowirus DNA w płynie z jamy ciała, Real-time PCR	Płyn z jamy ciała (min. 1 mL)	Sterylny, szczelny pojemnik/probówka
Adenowirus DNA w tkance, Real-time PCR	Fragmenty tkankowe, biopsaty tkankowe 2x2 mm	Sterylny, szczelny pojemnik/probówka, 0,9% NaCl lub PBS w ilości niezbędnej do całkowitego zanurzenia materiału
Adenowirus DNA w moczu, Real-time PCR	Mocz 5 mL (min. 2 mL)	Sterylny, szczelny pojemnik na mocz
HSV-1, HSV-2, VZV DNA w płynie z jamy ciała, Real-time PCR	Płyn z jamy ciała (min. 1 min)	Sterylny, szczelny pojemnik/probówka

CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/RB;QP2
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH W PRACOWNI BIOLOGII MOLEKULARNEJ	Wydanie nr: 11 z dnia: 2026.04.07
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ		Strona 8z 12
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ		

HSV-1, HSV-2, VZV DNA w osoczu, Real-time PCR	Krew żylna pobrana na EDTA (2,7 mL); Osocze 1 mL	Probówka zawierająca wersenian potasowy (EDTA-K2 lub EDTA-K3); Sterylna probówka wtórna
HSV-1, HSV-2, VZV DNA w wymazie Real-time PCR	wymaz ze zmiany opryszczkowej	Probówka z wymazówką wykonaną w całości z tworzywa sztucznego z płynnym podłożem transportowym dla wirusów
Enterowirus, rinowirus i ludzki parechowirus RNA w osoczu, Rreal-time PCR	Krew żylna pobrana na EDTA (2,7 mL); Osocze 1 mL	Probówka zawierająca wersenian potasowy (EDTA-K2 lub EDTA-K3); Sterylna probówka wtórna
Enterowirus, rinowirus i ludzki parechowirus RNA w płynie z jamy ciała, Real-time PCR	Płyn z jamy ciała (min. 1 mL)	Sterylny, szczelny pojemnik/probówka
Parwovirus B19 DNA w osoczu, ilościowo, Real-time PCR	Krew żylna pobrana na EDTA (2,7 mL); Osocze 1 mL	Probówka zawierająca wersenian potasowy (EDTA-K2 lub EDTA-K3); Sterylna probówka wtórna
Panel z dodatniego posiewu krwi, PCR	krew z dodatniego posiewu	Butelka z podłożem do hodowli drobnoustrojów z krwi

Tabela 1B. Badania serologiczne:

Rodzaj badania	Rodzaj pobranego materiału	Rodzaj probówki
<i>Mycoplasma pneumoniae</i> IgG	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
<i>Mycoplasma pneumoniae</i> IgM	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
<i>Toxoplasma gondii</i> IgG	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
<i>Toxoplasma gondii</i> IgM	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
CMV IgG	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
CMV IgM	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Różyczka (Rubellavirus) IgG	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Różyczka (Rubellavirus) IgM	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
ASO - poziom antystreptolizyny O w surowicy	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu

CENTRUM ZDROWIA DZIECKA

STANDARDOWA PROCEDURA
OPERACYJNA

PX_ZMK/RB;QP2

Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia
Dziecka”
Al. Dzieci Polskich 20
04 – 730 Warszawa**POBIERANIE MATERIAŁU DO
BADAŃ LABORATORYJNYCH W
PRACOWNI BIOLOGII
MOLEKULARNEJ**Wydanie nr: **11**
z dnia: **2026.04.07**ZAKŁAD MIKROBIOLOGII
I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ
PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJStrona
9z 12
Liczba
załączników
0Proces: **MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ**

Czynnik reumatoidalny - RF	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
HIV Ag/Ab Combo	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
EBV VCA IgM	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
EBV VCA IgG	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
EBV EBNA-1 IgG	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
HBsAg (antygen HBs)	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Anty-HBs	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Anty-HBc total	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
HBeAg (antygen HBe)	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Anty-HCV	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Anty-HBe	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Anty-HAV IgM	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
<i>Borrelia burgdorferi</i> sensu lato IgG w surowicy	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
<i>Borrelia burgdorferi</i> sensu lato IgM w płynie mózgowo-rdzeniowym	PMR (min. 1 mL)	Sterylny, szczelny pojem- nik/ probówka
<i>Borrelia burgdorferi</i> sensu lato IgG w płynie mózgowo-rdzeniowym	PMR (min. 1 mL)	Sterylny, szczelny pojem- nik/ probówka
<i>Borrelia burgdorferi</i> sensu lato IgM w surowicy	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
<i>Borrelia</i> immunoblot IgM - test potwier- dzenia	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
<i>Borrelia</i> immunoblot IgG - test pot- wierdzenia	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
HSV-1/2 IgG	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
HSV-1/2 IgM	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu

CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/RB;QP2
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH W PRACOWNI BIOLOGII MOLEKULARNEJ	Wydanie nr: 11 z dnia: 2026.04.07
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ		Strona 10z 12
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ		

Anty-TP (<i>Treponema pallidum</i> , kiła)	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
<i>Aspergillus</i> - galaktomannan w surowicy	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
<i>Aspergillus</i> - galaktomannan w BAL	BAL (min. 1 mL)	Probówka bez antykoagulantu
(1-3)-Beta-D-glukan w surowicy (Fungitell)	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Anty-SARS-CoV-2 IgG	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Błonica, anty-anatoksyna <i>Corynebacterium diphtheriae</i> IgG	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Krzusiec, anty-toksyna <i>Bordetella pertussis</i> IgA, IgG	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Tężec, anty-anatoksyna <i>Clostridium tetanii</i> IgG	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Anty-HBcIgM	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Anty-HAV Total	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Parwovirus B19 IgM	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Parwovirus B19 IgG	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Wirus ospy wietrznej i półpaśca VZV IgM	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu
Wirus ospy wietrznej i półpaśca VZV IgG	Krew żylna pobrana „na skrzep” (1,2 mL)	Probówka bez antykoagulantu

4. Materiał do badań pobiera osoba uprawniona do pobrania materiału do badań wg. aktualnego stanu prawnego.
5. Osoba pobierająca materiał do badań zobowiązana jest do:
 - A. dokonania jednoznacznej identyfikacji i weryfikacji tożsamości pacjenta, od którego pobiera się materiał biologiczny;
 - B. stosowania przy każdym pacjencie nowej pary rękawiczek jednorazowego użytku tylko w celu pobrania materiału;
 - C. stosowania zasad obowiązujących podczas pobierania materiałów dla poszczególnych badań laboratoryjnych;

CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/RB;QP2	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH W PRACOWNI BIOLOGII MOLEKULARNEJ		Wydanie nr: 11 z dnia: 2026.04.07
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ			Strona 11 z 12
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ			

- D. zapewnienia sterylnych warunków w celu uniknięcia kontaminacji – zanieczyszczenia próbki pacjenta;
- E. czytelnego oznakowania pojemników z pobranym materiałem imieniem i nazwiskiem pacjenta wraz z datą urodzenia lub numerem PESEL albo numerem dokumentu potwierdzającego tożsamość pacjenta, albo numerem identyfikacyjnym pacjenta, albo kodem kreskowym oraz datą i godziną pobrania materiału biologicznego.
- F. sprawdzenia zgodności oznakowania ze zleceniem;
- G. potwierdzenia podpisem na skierowaniu faktu pobrania materiału biologicznego do badania laboratoryjnego oraz uzupełnienia daty i godziny pobrania materiału i przekazania do transportu.

W przypadku badań pobieranych w Oddziałach, Poradniach i Punkcie Pobrań IPCZD data i godzina pobrania materiału jest jednocześnie datą i godziną przekazania materiału do transportu. Odnotowanie daty i godziny pobrania materiału do badań i przekazania do transportu rozpoczyna proces transportu.

- H. zapakowania materiału w szczelną torebkę BIOHAZARD wraz z uzupełnionym skierowaniem;
- I. sprzęt i wyroby medyczne stosowane przy pobieraniu materiału biologicznego należy poddać utylizacji zgodnie z procedurą obowiązującą w placówce pobierającej materiał.
- J. Pobrany materiał do badań, od momentu pobrania do momentu przekazania go do transportu, należy przechowywać w warunkach określonych w dokumencie PX_ZMK/RB;QP5;FP1 Warunki przechowywania materiału do badań laboratoryjnych wykonywanych w Pracowni Biologii Molekularnej.

IV. Dokumenty powiązane i przywołane

1. PX_ZMK;QP1 Zlecenie badań laboratoryjnych
2. PX_ZMK/RM;QP2;IP5- INSTRUKCJA POBIERANIA PRÓBKI KAŁU DO BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH
3. PX_ZMK/RM;QP2;IP7- INSTRUKCJA POBIERANIA PŁYNU MÓZGOWO-RDZENIOWEGO NA POSIEW
4. PX_ZMK/RM;QP2;IP2- INSTRUKCJA POBIERANIA KRWI NA POSIEW
5. PII;QP1;FP3 Formularz potwierdzenia zapoznania z procedura/instrukcją/innymi wytycznymi
6. Instrukcja pobierania krwi na bibułę do Badania Przesiewowego Noworodków-strona internetowa IMiD (<https://przesiew.imid.med.pl/pobieranie.html>)
7. PX_ZMK/RB;QP5;FP1 Warunki przechowywania materiału do badań laboratoryjnych wykonywanych

CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZMK/RB;QP2
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	POBIERANIE MATERIAŁU DO BADAŃ LABORATORYJNYCH W PRACOWNI BIOLOGII MOLEKULARNEJ	Wydanie nr: 11 z dnia: 2026.04.07
ZAKŁAD MIKROBIOLOGII I IMMUNOLOGII KLINICZNEJ PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ		Strona 12z 12
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA – PRACOWNIA BIOLOGII MOLEKULARNEJ		

w Pracowni Biologii Molekularnej.

8. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia w sprawie standardów jakości dla laboratoriów
9. Aktualne zarządzenie dyrektora Instytutu „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” w sprawie wprowadzenia Programu Gospodarki Odpadami w Instytucie „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka.

V. Wdrożenie procedury do stosowania

1. Kierownicy komórek organizacyjnych IPCZD oraz zleceniodawcy zewnętrzni objęci zakresem stosowania procedury, zobowiązani są do zapoznania z treścią procedury oraz zapoznania podległego personelu i nadzoru nad przestrzeganiem przepisów zawartych w niej z zapisów.
2. Fakt zapoznania z niniejszą procedurą pracownicy potwierdzają podpisem na formularzu PII;QP1;FP3.

Aktualizował	Sprawdził (pod względem merytorycznym):					Sprawdził (pod względem formalnym):	Zatwierdził
Młodszy asystent-Pracownia Biologii Molekularnej	Kierownik Pracowni Biologii Molekularnej	Kierownik Sekcji Wsparcia Pracy Klinicznej	Kierownik Zakładu Mikrobiologii i Immunologii Klinicznej	Kierownik Działu Organizacji Pracy Pielęgniarskiej	Z-ca Dyrektora ds. Klinicznych	Pełnomocnik Dyrektora ds. Systemu Zarządzania Jakością	Dyrektor Instytutu „Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka”
mgr Katarzyna Skrok	dr n. med. Beata Kasztelewicz	mgr Dagmara Głuch	prof. dr hab. n. med. Katarzyna Dzierżanowska-Fangrat	mgr Izabela Banasek	dr n. med. Zbigniew Kułaga	mgr inż. Anna Barańska	dr n. med. Marek Migdał
Data, 27.03.2026 mgr Katarzyna Skrok podpis, pieczęć	Data, 27.03.2026 dr n. med. Beata Kasztelewicz podpis, pieczęć	Data, mgr Dagmara Głuch podpis, pieczęć	Data, 27.03.2026 prof. dr hab. n. med. Katarzyna Dzierżanowska-Fangrat podpis, pieczęć	Data, 01 KWI 2026 mgr Izabela Banasek podpis, pieczęć	Data, 07.04.2026 dr n. med. Zbigniew Kułaga podpis, pieczęć	Data, 07.04.2026 mgr inż. Anna Barańska podpis, pieczęć	Data, 07.04.2026 dr n. med. Marek Migdał podpis, pieczęć